

BRUKSANVISNING

för friarmsmaskinerna

Elna SP (Special) typ 31

Elna ST (Star) typ 41

Elna SU (Supermatic) typ 62

för planamaskinerna

Elna Plana SP (Special) typ 33

Elna Plana ST (Star) typ 43

Elna Plana SU (Supermatic) typ 64

Se bild sida 2.

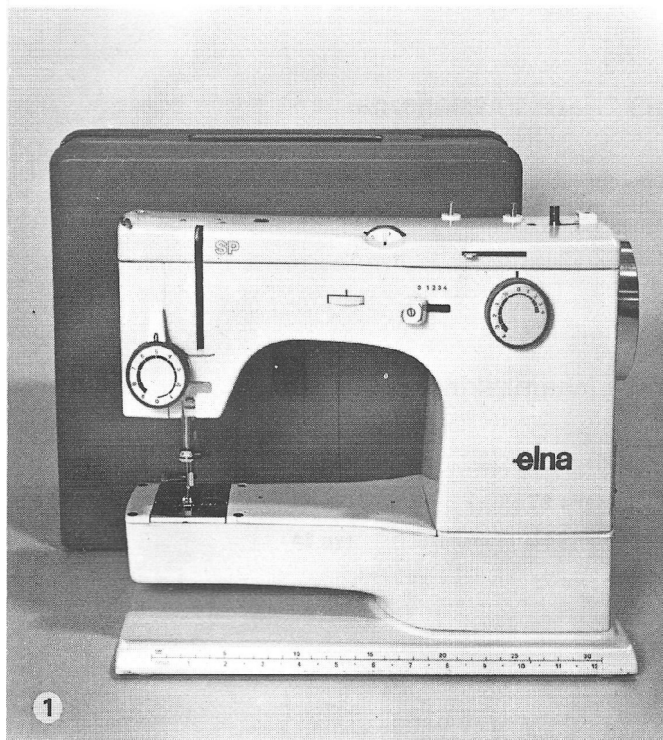
Ni har valt en symaskin av hög kvalitet från urmakarlandet Schweiz. Vi önskar Er lycka till med Er Elna symaskin.

Elna kommer att underlätta Ert dagliga arbete i hemmet och ge Er skaparglädje. Utnyttja de många möjligheter som maskinen ger Er. Lär känna Elna genom denna bruksanvisning och lär Er alla sömnadsfinesser genom sömnadshandledningen (2).

Låt oss se igenom bruksanvisningen sida för sida.

1. Elna Friarmsmodell

2. Elna Planamodell

2

elna SP-ST-SU

Beskrivning

av varje modell finner Ni på följande sidor:

- Elna SP (Special) Sida 1 - 25
Elna Plana SP (Special)
 - Elna ST (Star) Sida 1 - 29 och 34
Elna Plana ST (Star)
 - Elna SU (Supermatic) Sida 1 - 35
Elna Plana SU (Supermatic)
- Hänvisningar för alla modeller Sida 36 - 42

Alfabetisk innehållsförteckning

sida 41 - 42.

Praktisk sömnad

se sömnadshandledningen.

Denna bruksanvisning är avsedd att göra Er förtrogen med Elnas arbetssätt och betjäning.

Den visar också de mest grundläggande sömnadsarbetena.

Utförlig information om praktisk sömnad och hur olika pressarfötter och tillbehör skall användas återfinns i sömnadshandledningen.

Kundtjänst

Önskar Ni ytterligare upplysningar, ber vi Er ta kontakt med Er Elna-representant eller Elna-butik. Där står man gärna till tjänst. Enligt garantibestämmelserna är Elna-representanten eller Elna-företaget ensam behörig för ev. service.

Innan Ni försöker att avhjälpa ett ev. fel, var vänlig beakta informationen sida 38 - 40.

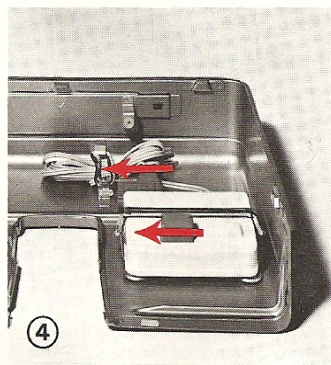
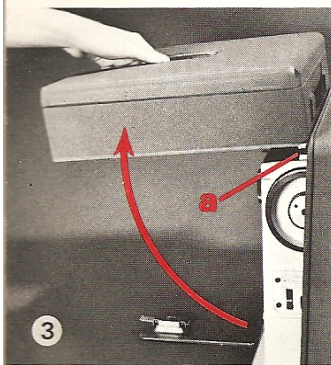
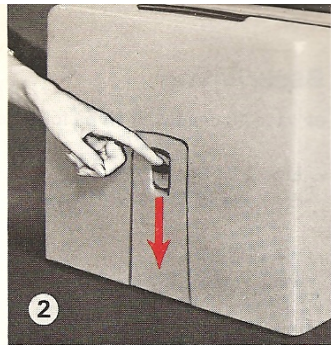
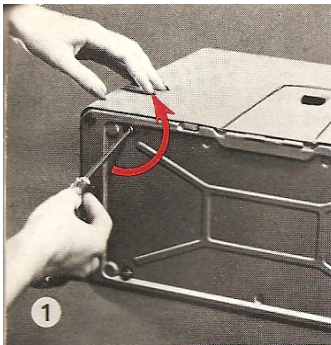
Säkerhet

Enligt föreskrifter från Kontroll- och Säkerhetsinstanser måste symaskinen skiljas från nätet genom att stickproppen dras ur vägguttaget när man:

- låter maskinen stå kvar efter sömnad,
- vid maskinens underhåll,
- vid andra ingrepp i maskinen,
- vid byte av glödlampa.

Se även sida 37.

3

Etuiet och maskinens uppackning

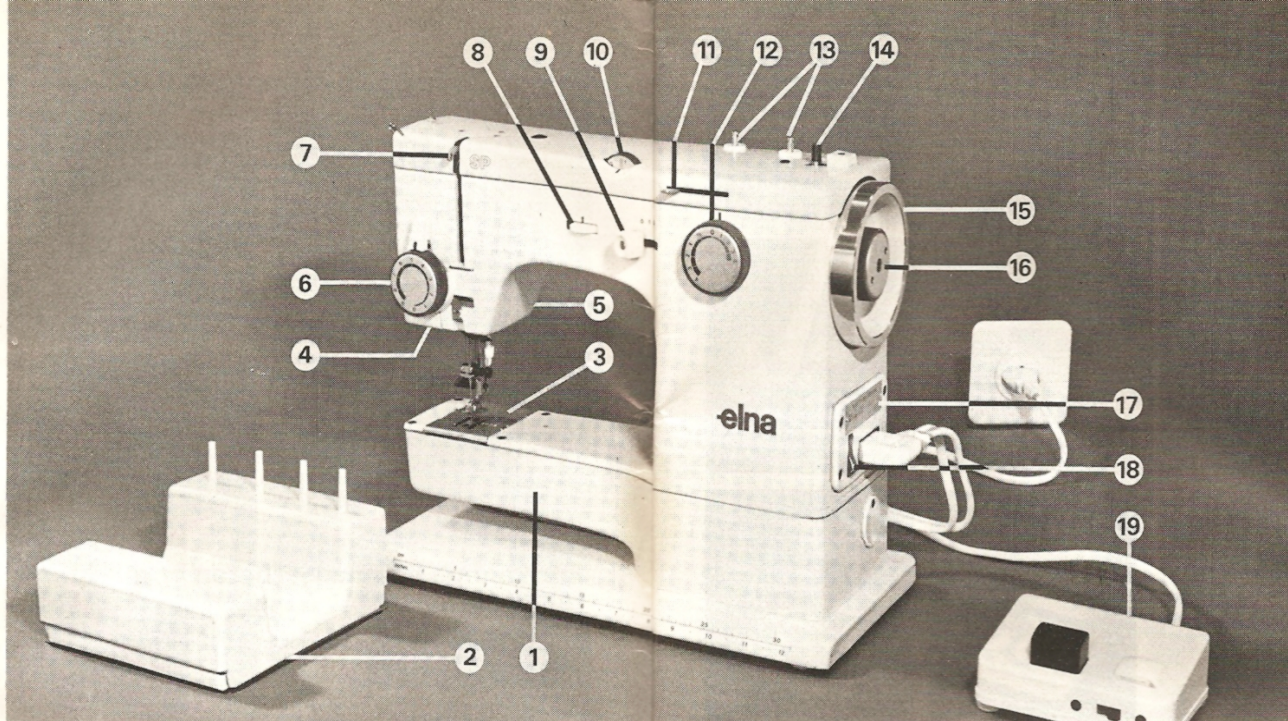
(gäller Elna Friarm)

1. Lossa de 4 skruvarna i etuiets botten. Sparas i tillbehörsasken för att kunna skruva fast maskinen igen vid längre transporter.
2. Öppna låsklaffen.
3. Lyft av etuihalvan.
4. Lyft ur maskinen och lossa fotreglage och sladden.
5. Behöver Ni en stor arbetsyta, använd ena etuihalvan som sybord - bara att skjuta dit.

Etuiets stängning: Den lösa etuihalvan hålles i horisontalt läge (bild 3) så att den vilar i spår a och griper in i spåret när etuihalvan fälls ner. Stäng igen låsklaffen.

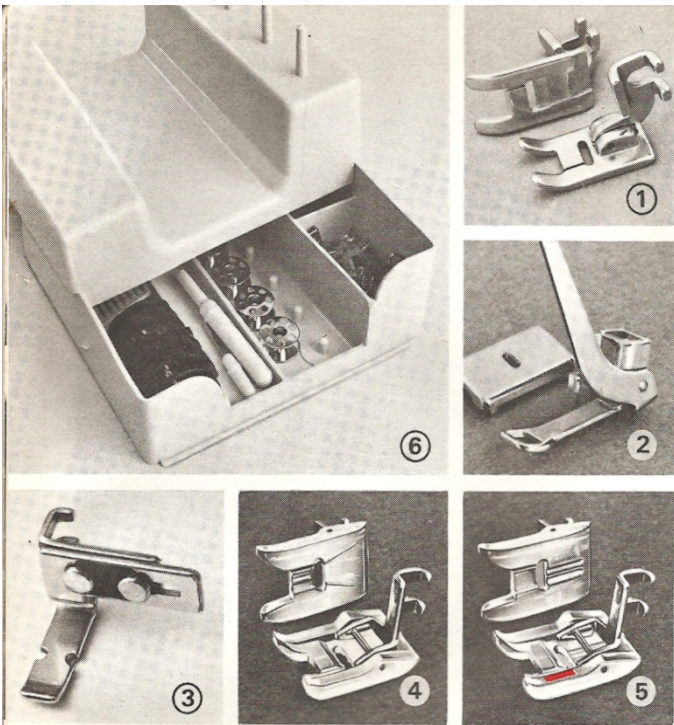
För vanliga sömnadsarbeten är maskinen redan förberedd

6. Sömnadsfot för vanliga raksöms- och zigzagarbeten.
 7. Nål 80 (medelgrovlek).
 8. Trådspänningen på « universalspänning » dvs. röda siffran 5.
- Pressarfotstrycket behöver Ni inte tänka på. Det är universellt och självreglerande för såväl fina som tjocka tyger.

Viktiga detaljer på maskinen

1. Friarm.
2. Tillbehörsask.
3. Skyttelock - använder man Elna för första gången eller har man inte använt den på lång tid, öppna locket och smörj med några droppar olja i skytteln på markeringen «▼» (sida 10 - 11).
4. Inbyggd belysning. Märkeffekt max. 15 W.
5. Pressarfotslyftare på maskinens baksida för att lyfta och sätta ner pressarfoten.
6. Övre universaltrådspänning.
7. Trådgivare.
8. Inställning av nålläge (centreringsratt).
9. Stygnbreddsspak.
10. Nyttosömsratt (på Elna SP utanpå, på Elna ST eller Elna SU under Elnagraflocket).
11. Snabbspak för fästning av sömmar.
12. Stygnlängdsratt: framåt, bakåt, automatsöm.
13. Nedsänkbara trådrullestift.
14. Spolning.
15. Svänghjul.
16. Frikopplingsratt.
17. Märkskylt (kontrollera att den angivna spänningen, **volt**, stämmer överens med spänningen på glödlamporna i lägenheten. Är detta inte fallet, får maskinen ej anslutas. Tag då först kontakt med Elnas kundtjänst.)
18. Ljusströmbrytare.
19. Fotreglage - anslut i maskinen och vägguttag enligt bilden.

Tillbehör

Tillbehörsasken innehåller:

- 1 sömnadsfot, sitter redan på maskinen, bild 1. Sömnadsfoten är utförd med teflonyta som underlättar att sy i plastmaterial skinn och skumplastklädda textilier. Teflon är ett relativt mjukt material och fotens sula kan därför vid de första sömnadsförsöken bli repig genom kontakten med mataren. De härigenom uppkomna reporna är normala och har inte något inflytande på pressarfotens goda funktion.
- 1 stoppfot, bild 2
- 1 stopp- och knappplatta, bild 2
- 1 blixtläsfot - reglerbar kantfot, bild 3
- 1 kordon - knapphålsfot, bild 4
- 1 knapphålskniv
- 5 spolar
- 1 nålsortiment
- 1 nålpåträdare
- 1 liten skruvmejsel
- 1 damppensel
- 1 tom oljekanna
- 1 Elna oljekudde (klipp upp ett hörn och fyll oljekannan)

Dessutom finns:

Med Elna ST

6 enkla Elna-mallar

Med Elna SU

2 enkla Elna-mallar

10 dubbla Elna-mallar

1 knapphålsfot, bild 5, för automatiska knapphål

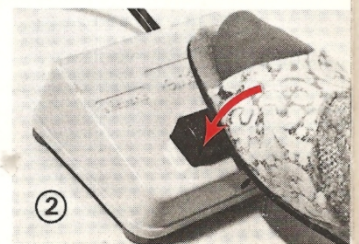
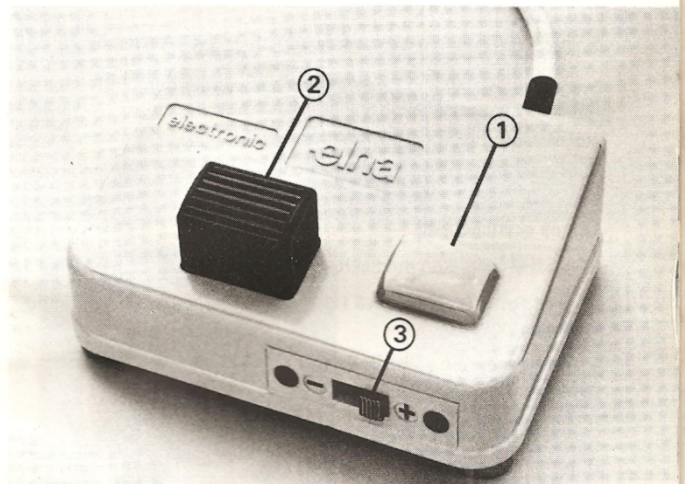
Maskinens arbetsätt

Prova maskinen litet vid tomgång utan tråd så att Ni blir litet mer förtrogen med de olika hastigheterna. Fotreglagets anslutning framgår av sida 7. Vänj Er från början vid att sätta foten rätt på fotreglaget.

1. Den fasta stödknappen tjänar som vilopunkt för foten.
2. Genom att vicka fotsulan åt vänster på den rörliga knappen startar Ni maskinen. Ju längre ner Ni trycker ju fortare går maskinen.
3. Har fotreglaget (allt efter land) beteckningen « electronic » så har det en liten omkopplingsknapp för 2 olika grundhastighetsområden.

Vid höga hastigheter - ställ knappen på « + ».

Vid låga hastigheter - ställ knappen på « - ».

Nålar

Använd nålar av system 130/705 H. Nålar av äldre system 705 eller 15 × 1 kan också användas.

1. **Insättning av nålen:** Håll nålen mellan tummen och pekfingeret, den flata sidan « a » mot pekfingeret bakåt mot spolen. För upp nålen ända mot anslaget i nålhållaren. Skruva fast skruven väl utan skruvmejsel.

Pressarfötter

2. Vid byte av pressarfot skall pressarfoten vara i upplyft läge. Pressarfoten lossas och skruvas fast med fästskruv utan skruvmejsel.

Smörjning av maskinen

I regel smörjer Ni maskinen innan Ni använder den. Endast finaste symmaskinsolja får användas.

(fel olja kan medföra att maskinen kärvar ihop).

- 2 droppar olja per smörjställe. Alla smörjställen är rött markerade.

Tag bort nål och pressarfot.

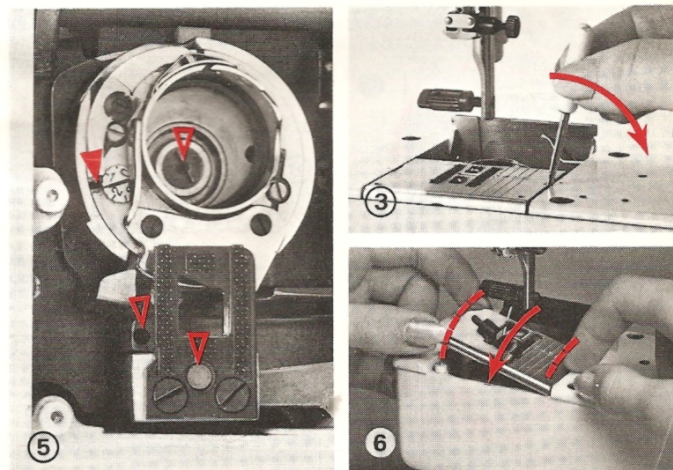
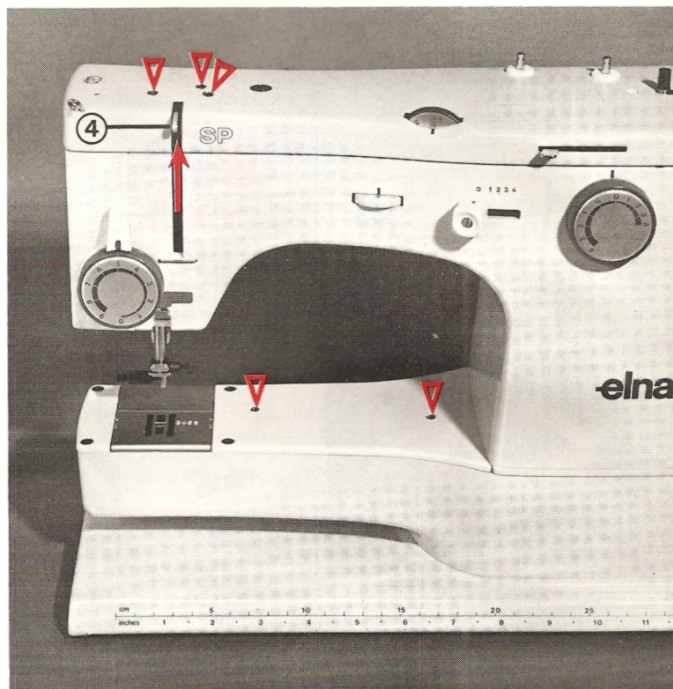
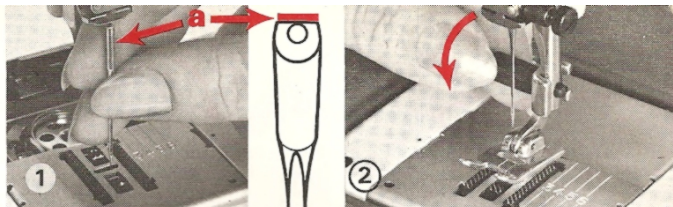
Öppna skyttellocket.

3. Lyft stygnplåten med skruvmejseln.
4. **Trådgivaren skall stå i högsta läge** (se pilen): vrid alltid svänghjulet moturs.
5. **Vid oavbruten sömnad är det bra om skytteln då och då får en droppe olja** på den helröda markeringen.
6. Sätt tillbaka stygnplåten, nål och pressarfot.

Rengöring och lampbyte - se sida 37.

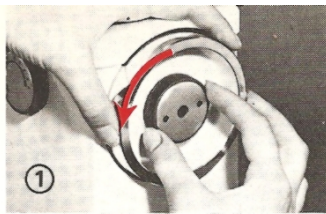
Stygnplåten

Beroende på vilket måttssystem som används i landet har stygnplåten antingen tumlinjer (3, 4, 5, 6) eller milimeterlinjer (10, 15, 20).

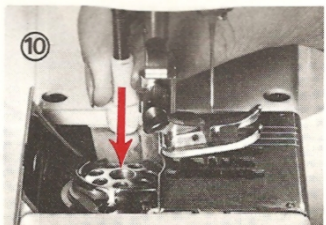
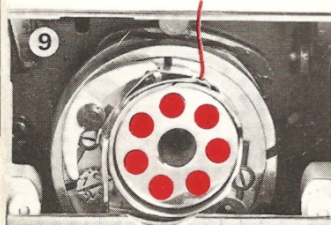
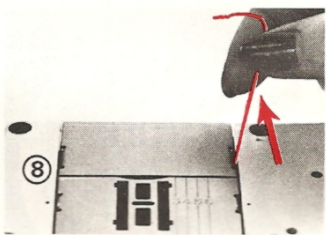
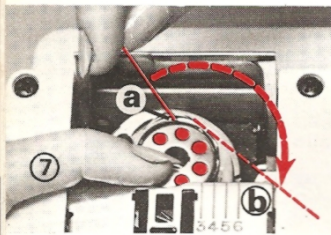

⑤

①

Spolning

Vid normala sömnadsarbeten används tråd av medelgrovlek.

1. Frikoppla svänghjulet genom att vrida frikopplingsratten moturs mot anslaget.
2. Sätt spolen med hålade sidan uppåt på spolningsaxeln. Tryck spolen åt höger.
3. Drag ut ett av trådrullestiften och sätt på trådrollen.
4. Drag tråden genom ledöglan.
5. Drag tråden några varv runt spolen i pilens riktning.
6. Spola genom att trycka på fotreglaget. Bromsa trådrollen lätt med fingrarna. Den fulla spolen stannar av sig själv.
1. Drag åter fast frikopplingsratten medurs - mot pilens riktning. Klipp av tråden skjut tillbaka spolaxeln och tag av spolen.

Illäggning av spolen

Trädning av undertråden

7. Lägg ner spolen i skytteln med den hålade sidan uppåt. På Elna behövs ingen spolhylsa. Håll fast spolen med vänster pekfinger, för tråden in i slitsen « a » och sedan i det främre högra hörnet « b ».
8. Stäng skyttellocket och drag sedan i tråden med ett lätt ryck. **Den hakar av sig själv in i trådspänningen.**
9. Öppna skyttellocket och **kontrollera** gärna genom att dra tråden lätt bakåt. Den får under inga omständigheter hoppa ut ur slitsen « 7 a ». Skulle detta ändå ske, gör om som angivits under 7 och 8.

Spolbyte

10. Pressarfoten i uppläge. Spollyftaren som befinner sig rakt upp ovanför spolen dras ner till spolens mitthål. Släpp spollyftaren som då tar spolen med sig upp. Vicka av spolen.

Trädning av övertråden

Nålstång och pressarfot i uppläge. Drag upp trådullestiftet (1).
Träd tråden enligt följande:

- 2-3. Trådöglor.
4. Övertrådspänning.
5. Trådgivaren — för in tråden bakåt i utskärningen av locket och vrid den från vänster till höger om trådgivaren. Tråden glider sedan in i trådgivarens öppning.
6. Trådögla.
7. Nålhållare.
8. Nålen, framifrån.
9. Vid användning av nålpåträdaren skall denna alltså föras in i nålsögat bakifrån.

Upphämtning av undertråden

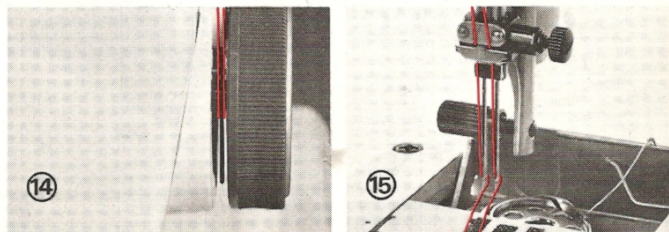
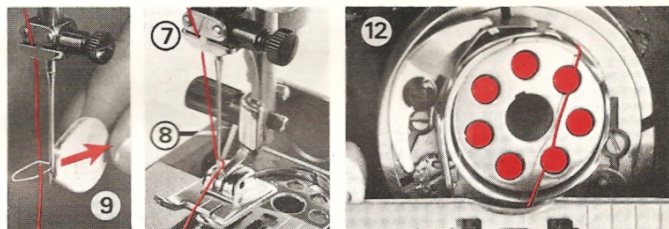
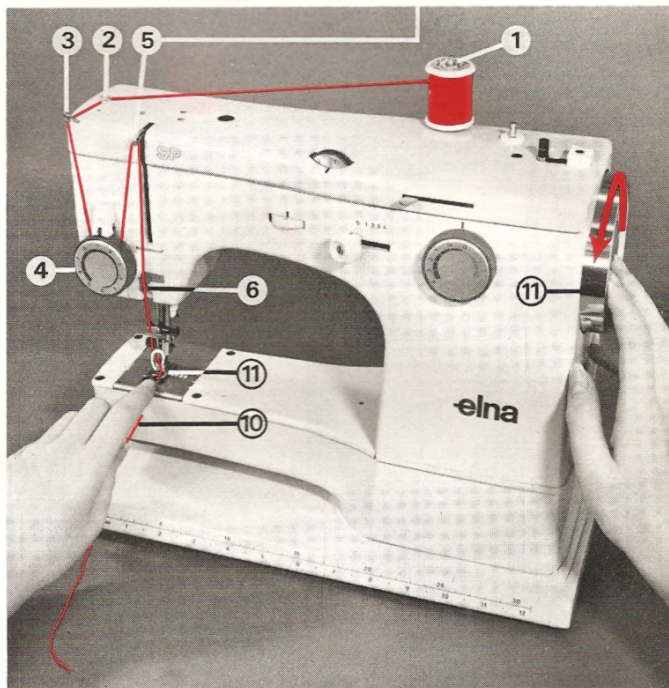
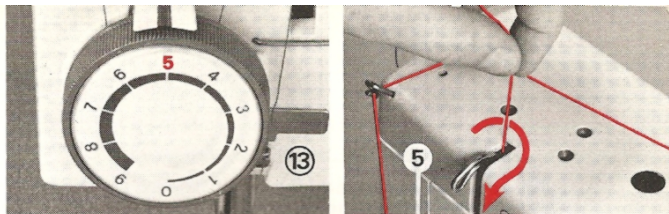
10. Låt ca 15 cm av övertråden hänga ut från nålen och håll fast trådändan med vänster pekfinger på stygnplåten.
11. Drag upp undertråden genom att dra svänghjulet för hand moturs så att trådgivaren en gång går neråt och sedan går upp igen i högsta läge. Drag ut trådslingan för hand.
12. Förvissa Er om att undertråden korsar skytteln på rätt sätt. Stäng skyttellocket och drag de båda trådändarna ungefär 15 cm under pressarfoten åt vänster sida. På detta sätt är det bäst att börja sy.

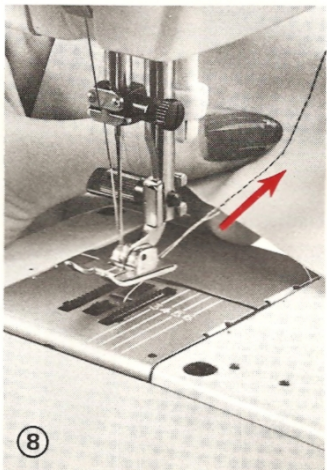
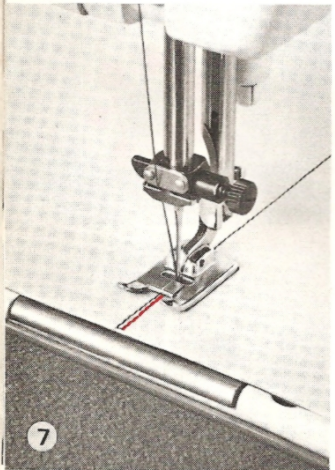
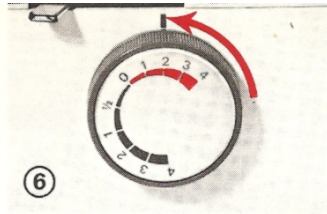
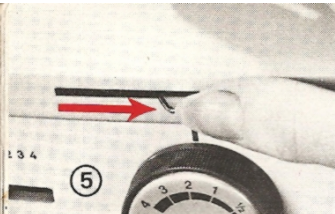
Universaltrådspänningen

13. På röd siffra « 5 » kan man sy de flesta arbetena utan ändrad inställning.
För ev. efterjustering av trådspänningen:
För starkare övertrådspänning ställs ratten in mellan 9 och 5.
För svagare övertrådspänning ställs ratten in mellan 5 och 1.
Sömnadshandledningen ger här ytterligare information.

Trädning av tvillingnål. Se extra tillbehör i sömnadshandledningen.

14. Träd med 2 trådar på samma sätt som angivits ovan.
I övertrådspänningen skall dock trådarna löpa på varsin sida om skiljeskivan. I nålhållaren förs den ena tråden in på vänster sida, den andra på höger sida (15).

Vanlig raksöm

1. Se till att frikopplingsratten är riktigt fastdragen.
 - Använd vanlig pressarfot (sida 10 - 11).
 - Starta den färdigträdde maskinen först när tyget har lagts under pressarfoten och pressarfotslyftaren tagits till nedläge.

Framåtsöm

2. Stygnbreddsspaken på « 0 ».
3. Stygnlängdsratten på önskad stygnlängd mellan 1 och 4 - svarta siffror. Håll fast de båda trådarna medan Ni syr de första 2 - 3 stygnen.
4. Beroende på arbetets art och typ av tyg väljer man stygnlängd 1 - 4 mm.

För nu tyget, utan att hålla fast det, lätt med fingertopparna, inte framför pressarfoten utan vid sidan om pressarfoten. Följ uppmärksamt sömmen. På det sättet ser Ni lättast nålens rörelse och undviker att Ni av misstag sticker Er i fingret.

Bakåtsöm

5. För snabbinställning vid fästning av sömmar föres snabbspaken åt höger. När Ni släpper den blir det omedelbart åter raksöm.
- 6-7. För fast inställning av bakåtsömmen vrids stygnlängdsratten till önskad längd på röda siffror 1 - 4.

Hur sömnadsarbetet tas bort

8. Vrid svänghjulet för hand moturs tills trådgivaren är i högsta läge. Lyft upp pressarfotslyftaren, pressarfoten upp.
9. Drag ut arbetet bakåt och skär av trådarna på trådvaskaren på baksidan av pressarfotsstängan.

Automatisk sömnad

Nyttosömsratten

11. På Elna SP är nyttsömsratten synlig upptill på framsidan
12. På Elna ST och Elna SU är nyttsömsratten under elnagraflocket På nyttsömsratten kan Ni välja mellan 6 inbyggda nyttsömmar på inställningarna 1 - 6.

När Ni vrider på nyttsömsratten skall stygnbreddsspaken stå på « 0 ».

1. Zigzag.
2. Kamzigzag och elastisk blindsöm.
3. Kantningslangett.
4. Flerstegszigzag.
5. Multistretchsöm.
6. Vanlig blindsöm.

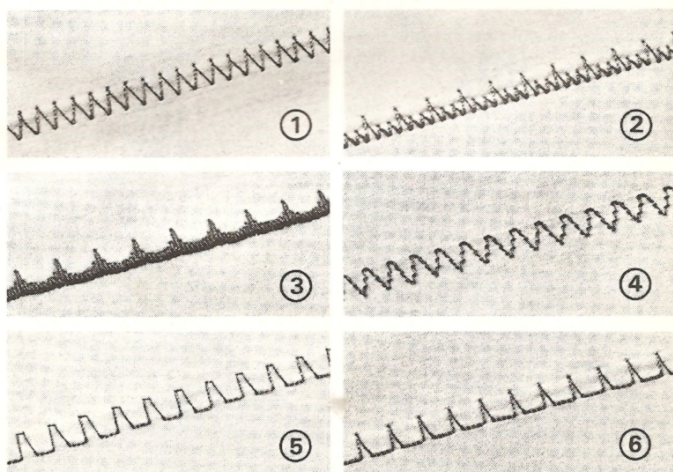
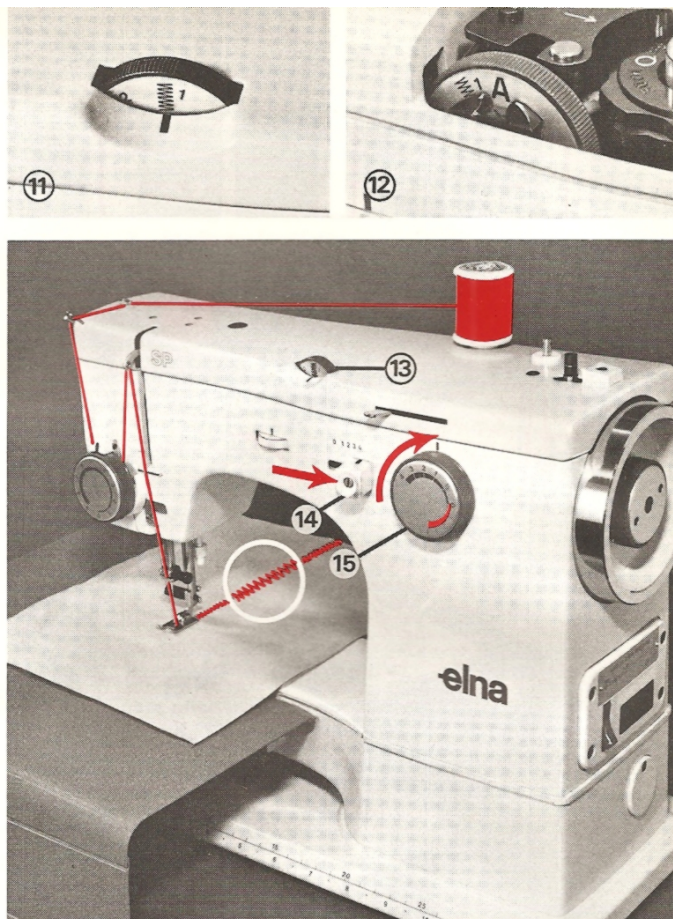
Inställningar

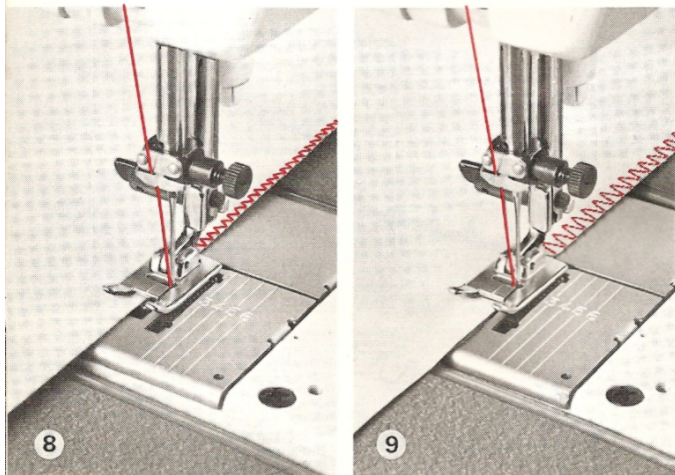
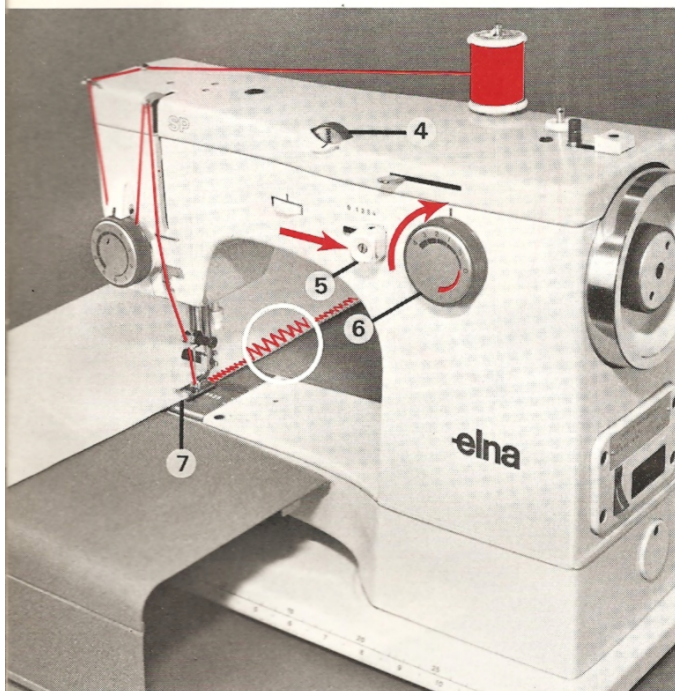
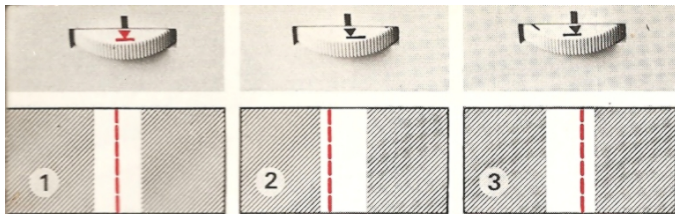
13-14 Efter val av söm (13) ställs stygnbreddsspaken (14) med markeringen « l » uppåt och önskad stygnbredd 1 - 4.

15. Stygnlängdsratten valfritt mellan ¼ och 4. Alla inbyggda sömmar ställs in på samma sätt.

Obs. När stygnbreddsspaken (14) är inställd med markering « l » uppåt hakar spaken in på de fasta stygnbredderna mellan 1 och 4.

Ställer man in stygnbreddsspaken på « 0 » och drar ut spaken, så kan man vrida den så att markeringen « ◀ ▶ » kommer uppåt. Då kan stygnbredden röras steglöst fram och tillbaka mellan 1 och 4, bäst genom att ha tummen på spaken.

Centrering av nålen

För vissa sömnadsarbeten, t. ex. raksöm nära kant, när man syr fast blytlås, när man syr fast knappar eller syr knapphål kan nålen genom att man vrider på centreringsratten flyttas till vänster eller till höger eller var som helst i önskat mellanläge.

- Exempel: 1. Vanlig raksöm.
 2. Åt vänster förskjuten raksöm.
 3. Åt höger förskjuten raksöm.

Kastsöm

Utöver raksömmen är kastning av sömmar ett av de viktigare sömnadsarbetena. Man använder den vanliga sömnadsfoten.

- Med zigzagsöm

4. Med stygnbreddsspaken inställd på « 0 » ställer man in nyttosömratten på 1.
5. Ställ in stygnbreddsspaken med markeringen « 1 » på bredden 2 - 4.
6. Ställ stygnlängdsratten beroende på tyg på stygnlängd 1 - 3.
7. Vid medeltjockt och tjockt tyg förs tygkanten längs slitsen på pressarfoten (stygnbredd 4).
8. Vid finare eller tunna tyger förs tygkanten i mitten på foten, mitt för markeringslinjen - stygnbredd 4, stygnlängd 1. Nålen sticker då till höger i det tomma och man får då en mycket fin ca 2 mm bred kastning.

- Med flerstegszigzag :

4. Med stygnbreddsspaken på « 0 » ställs nyttosömratten på 4.
5. Stygnbreddsspaken ställs på 2 - 4.
6. Stygnlängdsratten beroende på tygets art $\frac{1}{2}$ - 1.
9. Med stygnbredden 4 förs tygkanten längs pressarfotens slits. Denna kastsöm är tvättäkta och håller tygkanten plan.

Ytterligare användningsmöjligheter för zigzagsöm

Kordonsöm - plattsöm

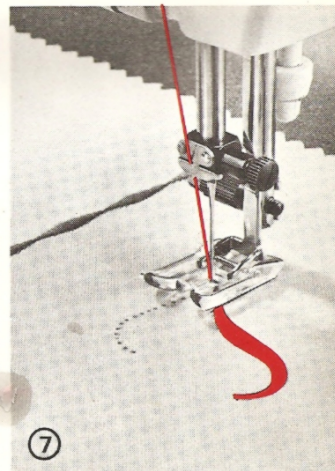
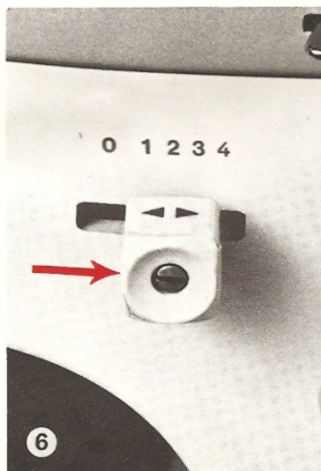
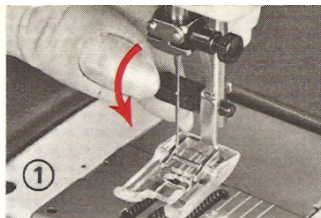
1. För att erhålla en snygg plattsöm används kordknapphålsfoten.
2. Med stygnbreddsspaken inställd på « 0 » ställs nyttsömratten till 1.
3. Stygnbreddsspaken ställs med markeringen « 1 » på valfritt mellan 1 - 4.
- 4-5 Stygnlängdsratten ställs på $\frac{1}{2}$ och sedan förkortar man stygnlängden försiktigt intill dess man erhåller en tillräckligt tät plattsöm.

Plattsömmen passar särskilt bra för dekoration eller för dekoration i kombination med fäll på lakan, örngott, bordsdukar, kuddar osv.

Utlöpande kordonsöm

- 6-7 Stygnbreddsspaken inställd på « 0 » dras ut och vrids så att markeringen « » kommer uppåt.

För övrigt är maskinens inställning som för plattsöm. Ni kan nu fritt och steglöst röra stygnbredden och med maskinen i full gång kan Ni efter egen fantasi få fram utlöpande kordonsöm. Lägg handen på maskinen och håll tummen mitt på stygnbreddsspaken, då går det bäst.

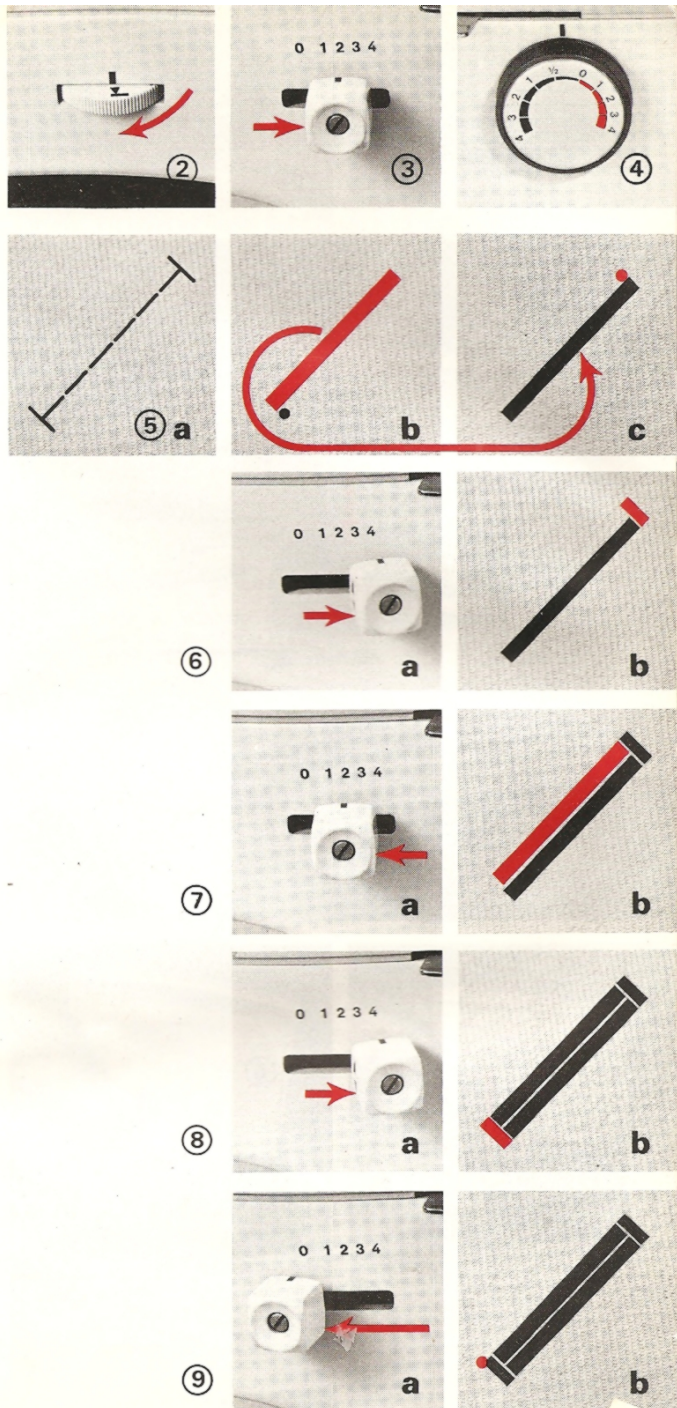
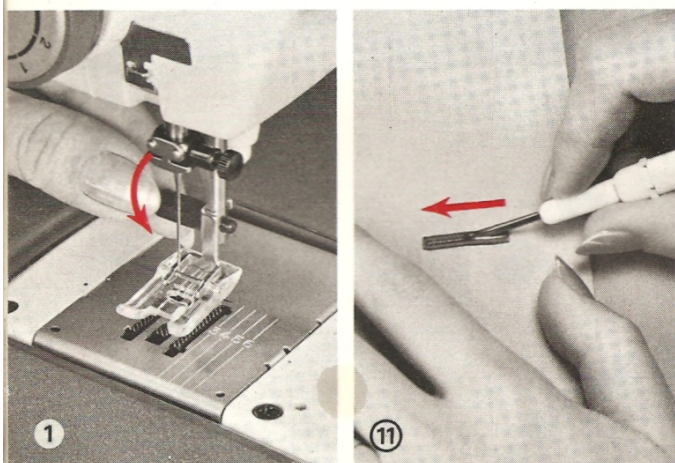

Vanligt knapphål med tygvändning

- Prova gärna först med någon tygbit under samma förutsättningar som knapphållet skall sys på plagget.
1. Använd kordon- knapphålsfoten. Lätt att byta till tack vare vingskruven.
- Med stygnbreddsspaken på « 0 » ställs nyttsoämsratten på 1.
2. Nålen ställs med centreringssratten i vänsterläge.
 3. Stygnbreddsspaken på 2, markering « I » uppåt.
 4. Stygnlängdsratten mellan $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{4}$.
- a) Märk upp knapphållets längd på tyget.
 - b) Sy första strängen. Stanna vid slutet av markeringen. Ned med nålen i högerläge.
 - c) Lyft pressarfoten och vrid tyget halvt varv runt nålen. Åter ned med pressarfoten och tag nålen ur tyget.
6. a) Stygnbredden till 4.
b) Sy några stygn. Upp med nålen.
 7. a) Stygnbredden till 2.
b) Sy andra strängen och stanna strax före slutet av första strängen. Upp med nålen ur tyget.
 8. a) Stygnbredden till 4.
b) Avsluta knapphållet med några trässtygn. Upp med nålen.
 9. a) Stygnbredden till « 0 ».
b) Fäst knapphållet med några stygn och håll samtidigt tillbaka tyget med handen.
 11. Öppna knapphållet. Knapphålskniven finns i tillbehörsasken.

Här slutar de gemensamma allmänna uppgifterna för modellerna Elna SP, Elna ST och Elna SU.

- Automatiskt knapphål utan vändning av tyget (Elna SU) sida 32 - 33
- Stoppning sida 36 - 37
- Maskinens skötsel, kontroll när det inträffar fel och alfabetisk innehållsförteckning sida 37 - 42

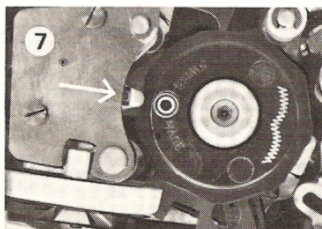
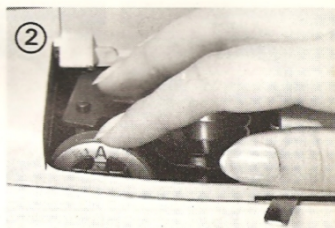
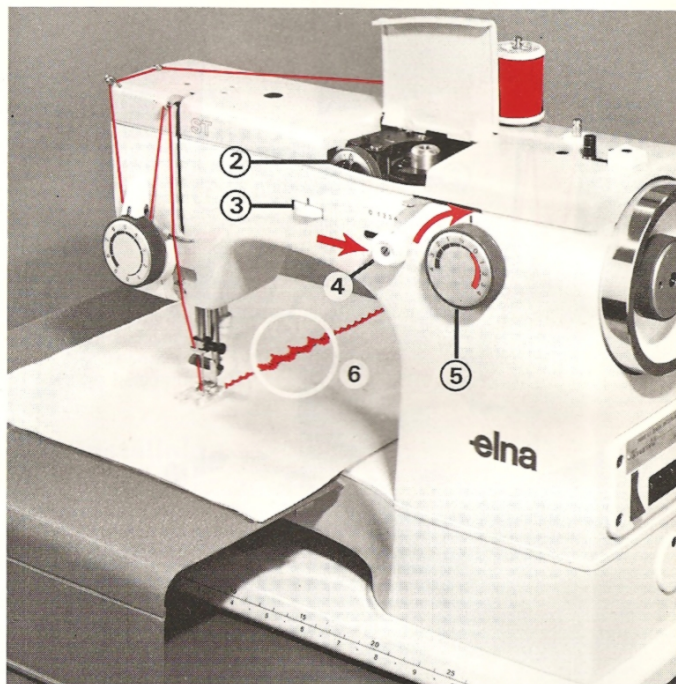
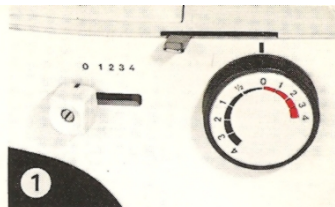
Inställning och sömnad med enkla Elna-mallar

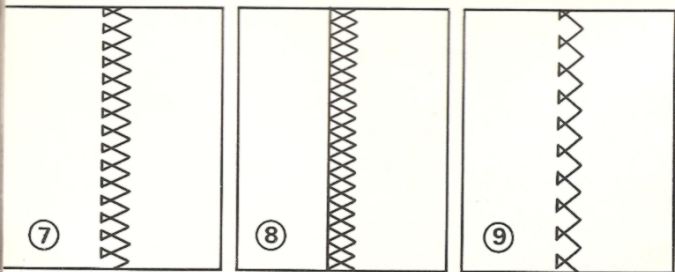
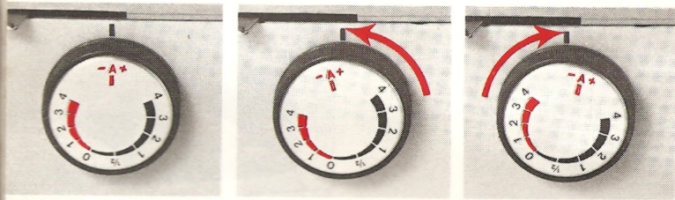
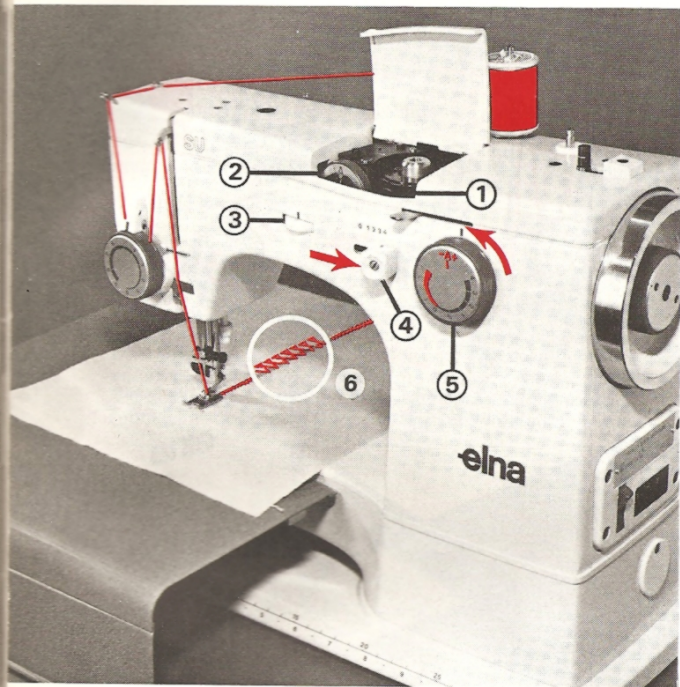
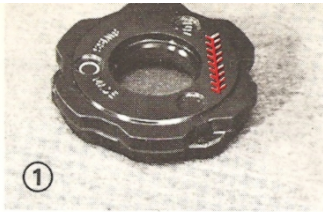
För alla tjocka, reliefartade mönster används kordon- knapphålsfoten. För tunna utbredda mönster används den vanliga sömnadsfoten.

1. Med en Elna-mall i Elna-grafen och med stygnbreddsspaken och stygnlängdsratten på « 0 » ställer man.
2. nyttsömsratten på A — automatisk söm.
3. centreringsratten på mitten — röd markering.
4. stygnbreddsspaken med markeringen « I » uppåt på valfritt 1 - 4.
5. stygnlängdsratten allt efter önskemål $\frac{1}{2}$ - 4.
6. Det inställda mönstret sys nu automatiskt.

Kontrollmärke för mönsterpassning

7. När ringmarkeringen på mallen genom vridning av svänghjulet kommer i höjd med den vita pilen, så befinner man sig i början eller slutet av mönstret. Vid vanliga sömnadsarbeten behöver man inte tänka på kontrollmärket. Vid stickningar, brodering och sammansättning av olika mönster är dock kontrollmärket mycket värdefullt.

Elna Supermatic

Inställningar för att sy med dubbla Elna-mallar

Vanligen används kordon- knapphålsfoten. Vid flertalet nyttosömmar används den vanliga sömnadsfoten. I sömnadshandledningen finns alltid exakt angivelse härom.

1. Med en dubbel Elna-mall i Elna-grafen och med stygnbreddsspaken och stygnlängdsratten på « 0 » ställer man.
2. nyttosömratten på A — automatisk söm.
3. centreringsratten på mitten — röd markering.
4. stygnbreddsspaken med markeringen « 1 » uppåt, allt efter önskan på 1 - 4.
5. stygnlängdsratten på A — automatisk söm.
6. Med ovan angivna inställningar syr man såväl Elnas hushållsoverlock (Elna-mall 149, avbildad nedan på bilderna 7 - 9) som andra nyttosömmar såsom superstretchsömman, äkta hålsömmar osv.

Fininställning

Som regel är alla mönster jämna och fina. Vid vissa mönster med många stygn och dubbla mallar (exempelvis hålsöm) är det dock en fördel att kunna finjustera sömman, förlänga eller förkorta mönstret, och därmed bättre anpassa till tråd och tygkvalitet. Nedan angivna inställningar är avbildade med hushållsoverlock mall 149.

7. Med stygnlängdsratten på A är stygnlängden vanligtvis den rätta.
8. Om stygnlängden är något för kort på A, vrid ratten mot « + ».
9. Om stygnlängden är något för lång på A, vrid ratten mot « - ».

Automatiskt knapphål utan att vrida tyget

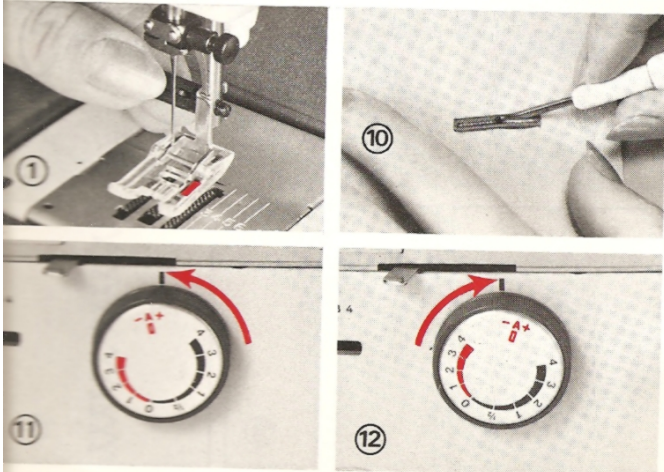
Metoden ger ett 4 mm brett knapphål utan att man vänder tyget. Innan Ni börjar — öppna Elnagraf-locket och kontrollera att där inte sitter någon Elna-mall.

- Använd knapphålsfoten.
 - Nyttosömsratten till ≈ 1
- Nålen ställs med centreringssratten i vänsterläge.
- Stygnbreddsspaken till « 0 ». Drag ut den, vrid runt till knapphålsmarkering och skjut till bredd 2.
- Stygnlängdsratten till A « knapphål ». Kontrollera att stygnbreddsspaken (3) verkligen står på bredd 2.
- Sy första strängen på knapphålet. Upp med nålen.
- a) Skjut stygnbreddsspaken till bredd 4.
b) Sy några stygn. Upp med nålen.
- a) Skjut stygnbreddsspaken till bredd 2.
b) Sy knapphålets andra sträng och stanna strax före slutet av första strängen Upp med nålen.
- a) Skjut stygnbreddsspaken till bredd 4.
b) Avsluta knapphålet med några tränstygn. Upp med nålen.
- a) Skjut stygnbreddsspaken till « 0 ».
b) Fäst knapphålet med några stygn och håll samtidigt tyget tillbaka med handen.
- Öppna knapphålet. Knapphålskniven finns i tillbehörsasken.

Fininställning

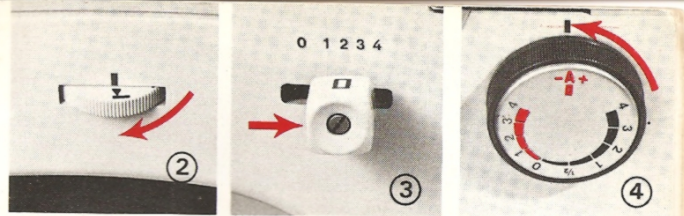
Beroende på tygsorten och den använda tråden kan det ibland förekomma att zigzagsömmen på första strängen blir för tät eller för gles. Detta rättas lätt till med finjusteringen på stygnlängdsratten:

- för tät zigzag: vrid mot « + ».
- för gles zigzag: vrid mot « — ».

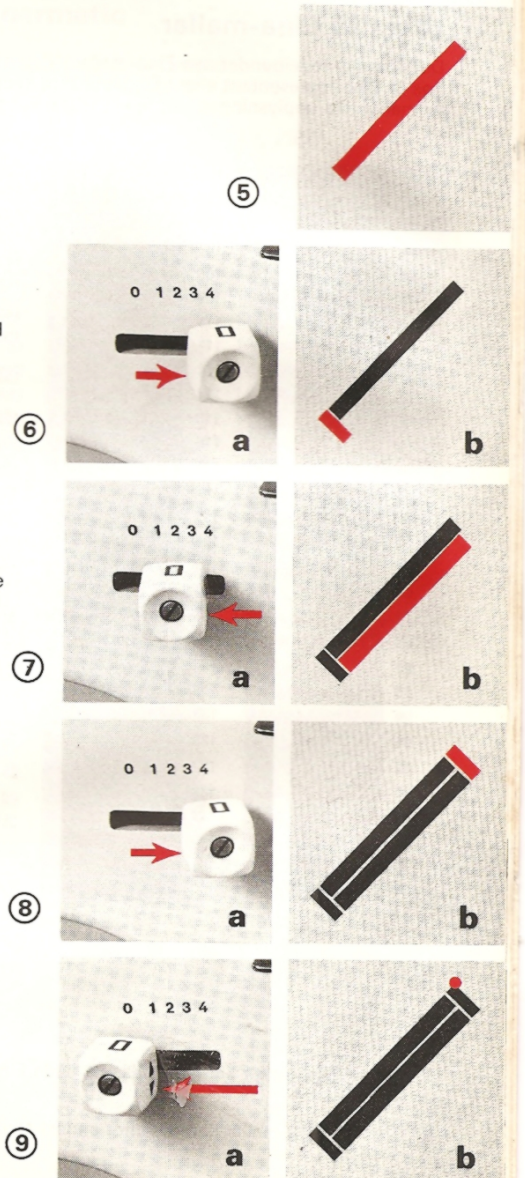

32

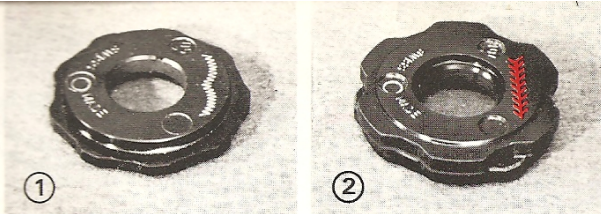
elna su

Obs. Efter att Ni har sytt automatiska knapphål och skall återgå till vanlig sömnad återställs maskinen på « 0 » på följande sätt: Stygnlängdsratten till « 0 ». Stygnbreddsspaken till « 0 ». Drag sedan ut den och välj markering « \square » eller « \blacktriangle ». Nålen till mittläge med centreringssratten.

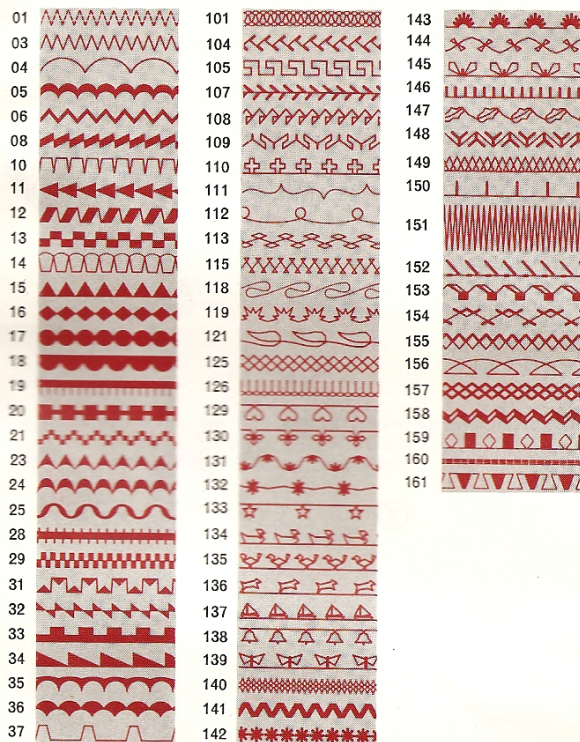

33

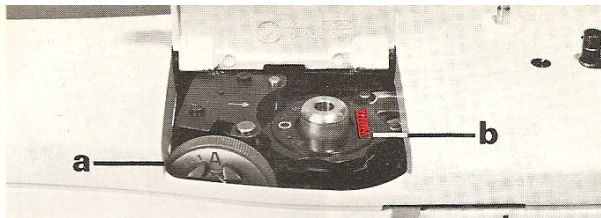

Urval av Elna-mallar

Det kommer regelbundet nya Elna-mallar. Ni kan erhålla dessa hos Er Elna-representant eller i Elna-butikerna som gärna lämnar vidare upplysningar.

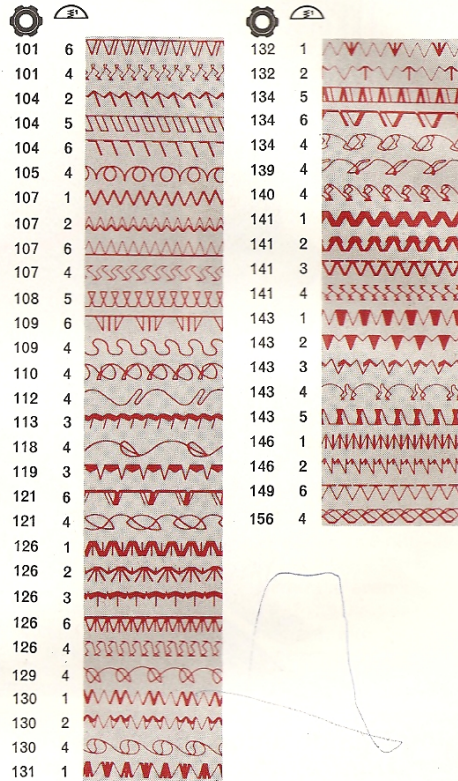
1. Enkla Elna-mallar kan användas på både Elna ST och på Elna SU.
2. Dubbla Elna-mallar kan däremot endast användas på Elna SU.

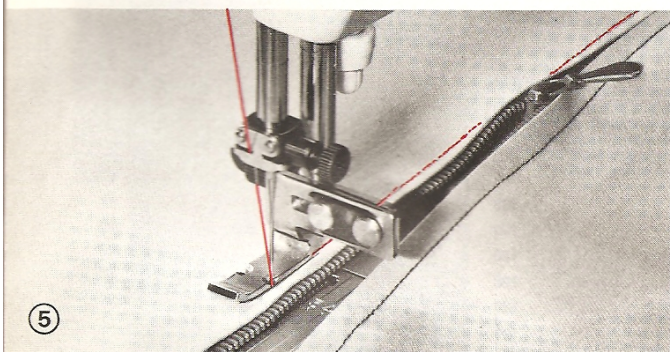
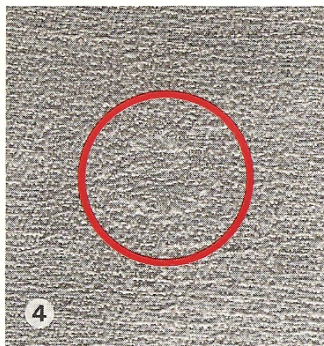
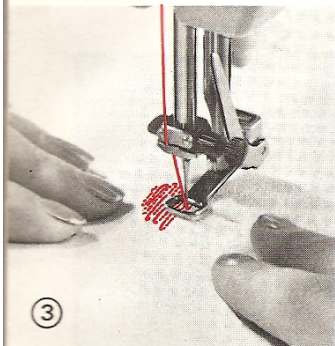
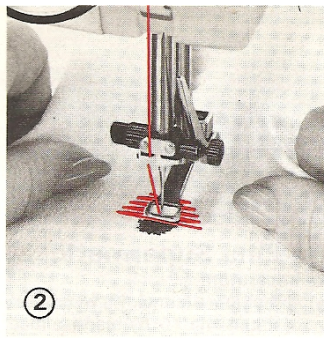
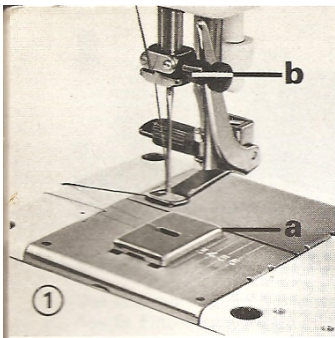

På Elna Supermatic

kan dessutom

- a) inbyggda sömmar på nyttosömsratten (sömmarna 1 - 6) blandas med.
- b) utbytbara dubbla mallar enligt nedan.

På följande sidor 36 - 42 har Ni ytterligare praktiska anvisningar för modellerna Elna SP, Elna ST och Elna SU

Vanlig stoppning

Använd stopptråd. Ställ med centreringsratten nålen i mittläge. Ställ stygnbreddsspak och stygnlängdsratt på « 0 ».

1. Sätt på stopplattan (a) och sedan stoppfoten (b). Stopplattan underlättar stoppning utan stoppram eftersom stoppningsytan blir upphöjd över transportörens tänder. Sätt fast stoppfoten bakifrån. Stoppfotens hävarm skall därvid bakifrån ligga mot nålhållarens tapp (b) Sänk pressarfoten.

2. Spänn tyget väl med fingrarna och stoppa först över hålet i sidled genom att skjuta det fram och tillbaka, höger — vänster — höger.
3. Håll fingrarna så nära som möjligt intill stoppfoten. Sy fast tvärtrådarna med täta parallella slingor, genom att föra tyget framåt och bakåt — för starkt nötta tyger rekommenderar vi stopplattan med runda hålet — se under extra tillbehör i sömnadshandledningen.

Se vidare sömnadshandledningen sidorna 25, 41, 50 och 51 för ytterligare alternativ vid stoppning. På Elna SU har Ni möjlighet till automatisk stoppning med mall 151.

Blixtlås

5. Använd blixtlåsfoten — reglerbara kantfoten. Foten kan med ett lätt tryck förskjutas till höger eller vänster om nålen. Man kan därmed sy fast blixtlås, utan att vända arbetet, genom att man först syr på ena sidan och sedan på andra sidan om foten.
 - Centreringsratten för nålen i mittläget. Stygnbreddsspaken på « 0 ». Stygnlängdsratten på 1 - 4. Börja sy med blixtlåset stängt. När Ni kommer till mitten sticker Ni ner nålen och öppnar blixtlåset, så att Ni lättare kommer förbi blixtlåsets stängningsanordning.

Belysning

Maximal märkeffekt på glödlampen: 15 W. Beakta detta noggrant vid lampbyte.

Glödlampans märkeffekt finns även angivet på maskinens märkskylt. Kontrollera även att märkspänningen i Volt är den riktiga.

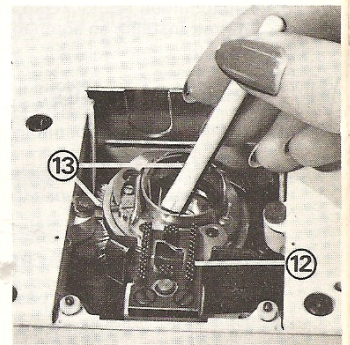
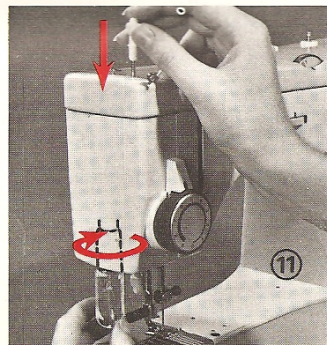
11. Vid byte av glödlampa: tag ur stickproppen. Tryck ner lampan genom att trycka ner skruvmejseln i hålet upptill på maskinen. Glödlampen har bajonettfattning: tryck in lampan, vrid och tag ut. Vid isättning av nya lampan, tryck in och vrid åt andra hållet.

Skötsel och rengöring

Koppla bort symaskinen enligt hänvisning på sida 3: "Säkerhet". Er Elna kommer alltid att fungera väl om Ni sköter den på rätt sätt. Då och då bör tyg- och trådrester tas ur skytteln.

12. Tag bort nålen, pressarfoten och stygnplåten (se även sida 11, bild 3) Borsta rent transportören.
13. Borsta rent skytteln med penseln från mitten ut mot kanterna så att Ni kommer åt i sidoöppningarna runt om.

Smörj sedan skytteln med några droppar olja (se sida 10 och 11).

När det inträffar ett fel

Ev. störningar kan ofta lätt avhjälpas. Följ nedanstående råd eller slå upp angiven sida.

	Sida i bruksanvisningen
Övertråden brister :	
Nålen är inte av system 130/705 H eller 705 (15 × 1).	
Nålen är av dålig kvalitet, krokig, dåligt insatt (felvänd eller inte helt uppe) Nålen passar ej sömnadsarbetet.	10-11
Stopptråden är inte vänstervinnad, se sömnadshandledningen.	
Tråden felträdd, torr eller av dålig kvalitet se även sömnadshandledningen	14-15
Trådgrovleken passar ej till sömnadsarbetet, se sömnadshandledningen	
Nålen passar ej till tråden eller sömnadsarbetet, se sömnadshandledningen	
Maskinen måste göras ren	10-11-37
Övertrådspänningen för stark	14-15

Undertråden brister :

Tråden ojämnt spolad eller inte riktigt upptagen (ligger inte som den skall över spolen)	14-15
Undertrådspänningen för stark, se sömnadshandledningen	

Maskinen tar hoppstygn

Maskinen är felträdd	14-15
Pressarfoten motsvarar inte sömnadsarbetet se även sömnadshandledningen.	16-17, 20-33, 36-37
Nålen är inte av system 130/705H eller (15 × 1).	
Nålen är av dålig kvalitet, krokig, dåligt insatt (felvänd eller inte helt uppe) eller inte anpassad till sömnadsarbetet	10-11
Tråden för tjock i förhållande till nålen eller inte tillräckligt smidig.	
Träcklingsstygnplåten har inte bytts ut mot den vanliga stygnplåten.	
Tråden ojämnt spolad eller spolen fel isatt	12-13
Nålen motsvarar inte tråden eller sömnadsarbetet, se sömnadshandledningen.	
Tråden av dålig kvalitet eller ojämn i tjocklek.	
Trådspänningen är blockerad med tråddamm eller inte rätt inställd, se sömnadshandledningen.	

Tyget rynkar sig :

Över- eller undertrådspänningen för stark, se sömnadshandledningen.
För långa stygn, se sömnadshandledningen.
För tjock tråd, se sömnadshandledningen.

Tyget transporteras oregelbundet :

Stygnplåten är inte riktigt påsatt	10-11
Transportören smutsig	37

Sida i
bruksanvisningen

Pressarfoten motsvarar inte sömnadsarbetet	16-17, 20-33, 37
Stygnlängden inte anpassad till sömnadsarbetet, se sömnadshandledningen	16-17

Nålen går av :

Drar man i tyget blir nålen böjd och sticker på pressarfot eller stygnplåt	
Nålen är inte av system 130/705 H eller 705 (15 × 1)	
Nålen är av dålig kvalitet, krokig, dåligt insatt (felvänd eller inte helt uppe) eller inte anpassad till sömnadsarbetet	10-11
Tråden är knutig	
Nålen ej centrerad i mittläge och sticker på stopplattan med runt hål	20-21
Övertrådspänningen för stark	14-15

Maskinen går långsamt :

Maskinen är osmord eller inte smörd med fin symaskinsolja	10-11
Omkopplaren på det elektroniska fotreglaget befinner sig på « — ». Skjut den till « + »	9

Maskinen går bullrigt :

Skytteln osmord eller full med trådrester	10-11
---	-------

Motorn snurrar men maskinen går ej :

Drag fast frikopplingshjulet	12-13
------------------------------	-------

Trådrester i skytteln :

Tag bort nål, pressarfot, spole och stygnplåt.	
Drag fast frikopplingsratten väl och drag runt svänghjulet med handen flera gånger framåt och bakåt inte alltför hårt, tills trådresterna klippts av. Tag bort trådresterna, smörj skytteln och låt maskinen ett ögonblick gå i tomgång	10-11-37

Nyttosömsratten kan inte vridas :

Stygnbreddsspaken står inte på « 0 »	18-19
--------------------------------------	-------

Elna-mallen kan inte sättas in eller tas upp :

Stygnbreddsspaken och stygnlängdsratten skall ställas på « 0 ».

Det vanliga knapphållet blir inte bra :

Nyttosömsratten står inte på « 1 »	
Pressarfoten är inte den rätta	
Nålen inte decentrerad till vänster	
Stygnbreddsspaken står inte på rätta bredden	24-25

Det automatiska knapphålet går inte bra:

Nyttosömsratten står inte på « 1 »	
Pressarfoten är inte den rätta	
Dubbel Elna-mall sitter kvar i Elnagrafen	
Nålen inte decentrerad till vänster	
Stygnbreddsspaken står inte på knapphålsinställning	
Stygnbreddsspaken måste först vara inställd på « 2 » innan stygnlängdsratten kan vridas till « A » — knapphål »	
Stygnlängdsratten står inte på « A — knapphål »	32-33

Utbytbar enkel Elna-mall fungerar inte:

Nyttosömsratten står inte på « A »	
Stygnbreddsspaken inte rätt inställd	
Stygnlängdsratten står inte mellan $\frac{1}{4}$ och 4 framåt	26-27-28-29

Utbytbar dubbel Elna-mall fungerar inte:

Nyttosömsratten står inte på « A »	30-31
Efter att Ni sytt automatisk knapphål blev stygnbreddsspaken omvriden innan den hade ställts på « 0 »	32-33
Stygnbreddsspaken inte rätt inställd	30-31

Stygnbreddsspaken har inga fasta lägen:

Markeringen « I » på stygnbreddsspaken är inte inställd uppåt	18-19
--	-------

**Stygnbreddsspaken kan inte ställas
in på knapphålsläge:**

Stygnbreddsspaken står inte på « 0 »	32-33
--------------------------------------	-------

Alfabetisk innehållsförteckning

Automatisk stoppning — se sömnadshandledningen	
Automatisk söm med dubbel Elna-mall	26-27, 30-31
Automatisk söm med enkel Elna-mall	26-29
Automatisk söm på nyttosömsratten	18-19
Belysning	6-7, 37
Blixtlås	36-37
Centrering av nål	20-21
Dragkedja	36-37
Elektrisk anslutning	6-7
Elektroniskt fotreglage	9
Elnagraf	26-27
Etui	4-5
Extra tillbehör — se sömnadshandledningen	
Felsökning	38-40
Fininställning	30-31, 32-33
Fotreglage och anslutningskabel	6-7-8
Kastsöm	20-21
Knapphål, vanligt	24-25
Knapphål, automatiskt	32-33
Kontrollmärke för mönsterpassning	28-29
Kordonsöm	22-23
Kundtjänst — Säkerhet	3
Mallar, enkla	26-29
Mallar, dubbla	26-27-30-31
Mallar, urval	34-35
Nyttosömsratten	18-19
Nål och tråd	10-11, 14-15
Plattsöm	22-23
Praktiska sömnadsarbeten — se sömnadshandledningen	
Pressarfötter	10-11
Reglagen	6-7
Rengöring	37
Skyttel	6-7, 10-11
Skötsel	10-11, 37
Smörjning	10-11
Spolar	12-13
Spolning	12-13
Steglös stygnbreddsreglering	18-19, 22-23
Stygnbredd	11-18
Stygnbreddsspak	18-19, 28-29, 30-31
Stygnlängd	16-31
Stygnlängdsratt	16-31
Stoppning	36-37
Störningar, kontroll	38-40
Svänghjul	12-13
Sömnad raksöm	16-17
nyttosömsratten	18-19
med enkla Elna-mallar	28-29
med dubbla Elna-mallar	30-31
se även sömnads- handledningen	

Sömnadsarbeten — se sömnadshandledningen	
Sömnadsfötter	10-11
Tillbehör	4-5, 8
Tråd och nål	12-13
Trådspänningar	14-15
Trådspänningsratt	14-15
Trädning	12-15
Uppackning	4-5
zigzagsöm	18-23
Översiktsbild på maskinen	6-7